

Utdanningsdirektoratet
Pb. 9359 Grønland
0135 Oslo

post@utdanningsdirektoratet.no

Din ref./Deres ref:
Oppdrag 32-11

Min ref./Vår ref:
AK/tmn

Beaivi/Dato:
19.06.2012

HØRINGSSVAR: FAG- OG TIMEFØREDLING FOR ELEVER SOM HAR OPPLÆRING I SAMISK ELLER FINSK

Utdanningsdirektoratet har sendt forslag til endring av fag- og timefordeling for elever med opplæring i samisk og finsk på høring. Norske Samers Riksforbund (NSR) fremmer følgende høringsuttalelse, som tar utgangspunkt i rapporten *Fag- og timefordelingen for elever som har samisk opplæring*, fra januar 2011, levert av en arbeidsgruppe nedsatt av Sametinget, Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet, og ikke det senere høringsnotatet fra direktoratet. NSRs høringsuttalelse omfatter derfor også forhold som ikke er berørt i høringsnotatet, og ved henvisning til de ulike modellene har vi brukt arbeidsgruppas nummerering.

NSR vil innledningsvis uttrykke at det er positivt at Utdanningsdirektoratet i to omganger har bedt om høringsinnspill i saken. Saken er viktig, særlig siden det de siste fem årene siden skolereformen Kunnskapsløftet ble innført i 2006 har vært et frafall blant elever som har samisk som andrespråk på hele 26,3 %, jfr. *Samiske tall forteller*. Derfor er det også bra at arbeidsgruppa har satt fokus på denne sentrale utfordringen helt innledningsvis i rapporten i pkt. 3.1.

De samiske språkene er i en utsatt stilling som minoritetsspråk, og ett av de to offisielle språk i Norge. Andelen samiskspråklige blant samene, både de som behersker muntlig samisk og samisk som skriftspråk, er prosentvis få. Grunnen til dette er blant annet de mer enn 200 årene med aktiv fornorsking som norske myndigheter har gjennomført ovenfor samene. I henhold til barnekonvensjonen, som har forrang fremfor norsk rett, har samiske barn blant annet rett til ikke-diskriminering (jfr. art. 2), og en rett til å delta og å bli hørt (jfr. art. 12).

Norgga Sámiid Riikkasearvi | Vuona Sámi Rijkasiebrre | Nørjen Saemiej Rijkhesiebric | Norwegian Saami Association | Norske Samers Riksforbund | www.NSR.no

Postboks 173 N-9521 GUOVDAGEAIDNU	Telefon Telefaks	+47 78 48 69 55 +47 78 48 69 88	Bankgiro Org.nr.	4901.10.15084 971 481 463	Mobil: E-post	+47 988 50 273 nsr@nsr.no
--------------------------------------	---------------------	------------------------------------	---------------------	------------------------------	------------------	--

Barnekonvensjonens artikkel 30 innebærer en individuell rett for samiske barn til å få undervisning i samisk språk, og til å bevare sin kultur og kulturelle identitet. Det finnes også andre internasjonale konvensjoner som er gjeldende på feltet, vårt mål er ikke å komme med en uttømmende liste, men kort vise til det overordnede ansvar som gjelder i forhold til saken om samiske barns rettigheter til å få opplæring i og på sitt eget samiske språk.

Videre gjelder Grunnloven § 110 a hvor det fremgår følgende: *Det påligger Statens Myndigheter at lægge Forholdene til Rette for at den samiske Folkegruppe kan sikre og udvikle sit Sprog, sin Kultur og sit Samfundsliv.* I opplæringsloven §§ 6-2 og 6-3 med tilhørende forskrifter er disse rettighetene også regulert.

Videre er det i generell del av læreplanverket, prinsipper for enkelte fag etter Kunnskapsløftet Samisk og i læreplanene for enkelte fag regulert at samiske barn skal få opplæring i og på samisk.

Fag- og timefordelingen i opplæringen er et forhold som angir rammene for den opplæringen som skal finne sted. I fag- og timefordelingen oppgis det i hvilken grad kunnskaps- og kompetansemålene i undervisningen i enkeltfag og i grunnopplæringen som helhet kan realiseres gjennom det timetall som er satt av til denne opplæringen innenfor skolen. Det innebærer at fag- og timefordelingen er en av flere helt avgjørende faktorer i forhold til muligheten for at kunnskaps- og kompetansemål kan nås i faget samisk.

Kommentarer til de ulike delene av arbeidsgruppas rapport

I forhold til pkt. 3.3 hvor utfordringene i forhold til undervisningen i faget samisk er berørt mener vi at det vil være vanskelig å beskrive utfordringene utførlig i en rapport som dette. NSR deler arbeidsgruppas oppfatninger omkring de utfordringer som beskrives i kapittel 3 i rapporten.

NSR vil fremheve at en sentral utfordring som i forhold til undervisningen i faget samisk, er at samiske elever som har samisk som andrespråk har relativt få timer til dette faget, som er så grunnleggende viktig for dem. Samisk språk er både et identitetsfremmende fag og et fag for å styrke den formelle kompetansen i eget språk. Det bør derfor være et tydelig mål at samiske elever får en reell anledning til å lære sitt eget språk og kunne bruke språket på en funksjonell måte med utgangspunkt i den grunnopplæringen som finner sted, uansett hvilken variant som velges. Samiske barn har en rett til å få lære sitt eget språk, og i den grad den retten ikke kan realiseres fordi systemet ikke gir åpning for tilstrekkelig tilrettelegging og ressurser, så er dette en systemisk problemstilling som innebærer en risiko for barnets muligheter til å kyndiggjøre seg i sitt eget språk.

En annen problemstilling er at den organiseringsfriheten som skoleeier kan utøve i forhold til fordelingen av fag- og timetallsressursene i for eksempel barnetrinnet, kan gjøre at timer til samiskfaget bolkes opp på enkelte undervisningsår. NSR mener at elever som har samisk må ha tilgang til et jevnlig og kontinuerlig undervisningstilbud for å kunne ha best mulig utbytte av undervisningen. I tillegg til at det da bør gis undervisning i samisk språk hvert år, så vil det være viktig å etablere mulighetene for at elevene også kan få støtteundervisning på samisk i

andre fag enn samiskfaget. Dette ville være mer i tråd med sterke språkmodeller som fungerer bedre for de elever som skal oppnå funksjonell tospråklighet som del av opplæringen. Sterke språkmodeller gir større suksess med tanke på reell tospråklighet enn undervisning som bygger på svakere språkmodeller. Undervisningen i andrespråk bør også bygges omkring tilbud om styrking av faget gjennom utvekslingsmuligheter og hospiteringsordninger, uten at andre fags timetallsreguleringer setter stopper for dette.

NSR vil peke på at timetallsutvidelser vil kunne være et viktig moment for å sikre tilstrekkelige ressurser for at elevene får en reell sjanse til å oppnå funksjonell språkkompetanse i samisk språk, som er så sentralt for samiske elever.

NSR deler arbeidsgruppas oppfatninger av at fagplanen for faget norsk også må justeres på en slik måte at planen tar hensyn til hvilken total språkkompetanse tospråklige elever oppnår. I NOU 2010:7 foreslår Østbergutvalget at *det nedsettes en arbeidsgruppe for justering av læreplanen i norsk slik at språklærings- og andrespråkperspektivet integreres*. For elever som har samisk er det også sentralt at norsk som førstespråk tar inn over seg at elevene har et andrespråk. Det lave timetallet de samiske elevene har i norsk som førstespråk gjør dette hensynet ekstra viktig.

Ett forhold som arbeidsgruppa berører i punkt 4.6.1 er at elever uten samisk bakgrunn, som har hatt opplæring i samisk som første- eller andrespråk i grunnskolen i forvaltningsområdet for samisk språk, ikke har rett til å fortsette med samisk i fylkeskommunale videregående skoler. Etter siste endring av forskrift til opplæringsloven §§ 1-11 og 3-22 skal elever uten samisk bakgrunn ha opplæring og vurdering i sidemål på fylkeskommunale videregående skoler, selv om de ikke har hatt slik opplæring i grunnskolen. Dette må reverseres etter NSRs mening.

NSR støtter følgende av arbeidsgruppas forslag

Arbeidsgruppa forslår at det utarbeides en egen læreplan i norsk for elever med samisk som andrespråk som ivaretar omfang i forhold til timetall på barnetrinnet, ungdomstrinnet og videregående opplæring, og som ivaretar problematikken omkring tospråklighet og sidemål. Vurdering og eksamen i norsk for disse elevene vil styres av denne læreplanen.

Arbeidet med utvikling av en egen læreplan i norsk for elever med samisk som andrespråk vil være et eget oppdrag, men kan ses i sammenheng med oppdraget om revidering av læreplan i norsk.

Som et strakstiltak for å motvirke frafall fra opplæring i samisk, foreslår arbeidsgruppa at bokstav a) i § 1-11 i forskrift til opplæringsloven endres, slik at elever med opplæring i samisk som første- eller andrespråk får fritak fra opplæring i muntlig og skriftlig sidemål. Denne forskriftsendringen vil også være noe av grunnlaget for utarbeidelse av egen læreplan i norsk for elever med samisk som andrespråk.

Opplæringsloven § 6-3 endres slik at retten til opplæring i samisk i videregående opplæring også omfatter elever uten samisk bakgrunn hvis de har hatt opplæring i samisk i grunnskolen.

Forskrift til opplæringsloven § 1-11 og 3-22 endres, slik at elever som har vært fritatt for opplæring og vurdering i sidemål i grunnskolen også er fritatt for slik opplæring og vurdering i videregående opplæring.

Forskrift til opplæringsloven § 1-8 endres, slik at det for fremmedspråk på ungdomstrinnet tilføyes samisk til listen over de språkene skoleeier kan velge blant, slik at det står: Skoleeier skal tilby minst ett av de fem språkene samisk, fransk, tysk, russisk, spansk.

Læreplan i samisk som andrespråk tilpasses elever som begynner med samisk i videregående opplæring. I tillegg økes timetallet i samisk i videregående opplæring for elever som ikke har hatt samiskopplæring i grunnskolen.

NSR har som utgangspunkt følgende synspunkter når det gjelder spørsmål som arbeidsgruppa reiser i kap. 5 om barnetrinnet: NSR mener at et høyere totaltimetall som følge av undervisning i samisk må kunne aksepteres ut fra et utgangspunkt om at tilgang til undervisning er et gode og en ekstra ressurs for den enkelte eleven.

Om det er samiske elever som trenger særskilt tilpasning og tilrettelegging i fag, skal disse få dette også i samiskfaget. For disse elever skal en individuell opplæringsplan omfatte tilrettelegging og tilpasning i faget samisk, og vi mener som utgangspunkt at bytte mellom samisk 1, samisk 2 og samisk 3 ikke bør være det første tilretteleggingstiltaket skolen anbefaler. Da skal heller den undervisning som skjer i samisk 1, 2 eller 3 tilpasses den enkelte elevens forutsetninger.

Det er vanskelig å si noe konkret om hvor grensen går når det gjelder den totale timetallbelastningen, men vi vil i denne høringen gi vårt syn på de modeller som arbeidsgruppa har lagt frem. I disse modellene er fag- og timetallsbelastningen beregnet for hver enkelt modell. NSR ber også om at disse spørsmålene når det gjelder grunnopplæringen også vurderes i lys av diskusjonene om heldagsskole som går for tiden. I en heldagsskole ville det ha vært lettere både organisatorisk og ressursmessig å sikre rammebetingelsene for en velfungerende samiskundervisning uten at det oppleves som en merbelastning for elevene.

Når det gjelder bekymringen om at timene tas fra faget norsk, så mener vi at det vil løses bedre gjennom en tilpasning av fagplanen for faget norsk samt at det utarbeides en fagplan i norsk for elever som har samisk som andrespråk.

Når det gjelder rammene innenfor og utenfor samisk språkforvaltningsområde, så mener vi at elever bosatt innenfor samisk språkforvaltningsområde får undervisning etter læreplaner i kunnskapsløftet samisk. Disse elevene har dermed en bedre strukturell og faktisk tilrettelegging både gjennom planverket, organiseringen av undervisningen og bredere fagmiljøer. Elever utenfor forvaltningsområdet for samisk språk bør ha samme rett og mulighet til å få opplæring i og på samisk som de som er innenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Dette kan neppe løses av totaltimetallreguleringer alene, men en helhetlig gjennomgang av samiskfaget i norsk grunnopplæring burde gjennomføres med siktemål om å reelt sett lykkes med undervisningen i dette faget som har en meget begrenset elevkrets nasjonalt sett.

Den samiske skolehverdagen er vidt forskjellig fra område til område, og det er nettopp fleksibiliteten som skoleeier og skoler kan legge til grunn i faget som kan utpekes som en hovedutfordring. Skoleeier og skolers behov for fleksibilitet kan ikke vektlegges mer enn samiske elevers behov for en kvalitativ og fungerende samiskundervisning. Her kommer det også inn at mange skoleeiere og skoler reelt sliter med flere utfordringer, der mangelen på kvalifiserte samisklærere står sentralt. Videre mangler det vikarer ved sykefravær, videreutdanningsfravær eller permisjoner, kommunene får bare refundert rundt 40 % av totalutgiftene til undervisningen i samisk, de vil derfor ofte begrunne svak organisering med generell ressursmangel i kommunene.

NSR vil derfor påpeke at satsen for refusjon til kommunene bør økes fra 451 kroner pr klokke time på 60 minutter til rundt 1000 kroner for undervisning i grunnopplæringen. For videregående opplæring heves satsen fra 538 til 1100 kroner pr 60 minutt undervisning. Det er et akuttbehov for flere samisklærere og det må gjennomføres et reelt løft som monner i forhold til å sikre kvalifiserte lærere.

NSR støtter utviklingen av en egen læreplan i norsk for elever som har samisk som andrespråk. I tillegg bør man legge tilrette for at det kan gjennomføres undervisning i andre fag enn samiskfaget på samisk for de som ønsker dette. Plan- og regelverket bør uansett ikke forhindre mulighetene for skoleprosjekter hvor man gjennomfører undervisning etter tenkningen omkring en sterk språkmodell.

NSR er i utgangspunktet positiv til det arbeidsgruppa karakteriserer som modell 2 og 3. Vi vil imidlertid påpeke at en økning i totaltimetall ikke bør utelukkes fullstendig. Det bør vurderes for å sikre reell kunnskapsutvikling i faget samisk, og vurderinger knyttet til utfordringer omkring organisering av skoleskiss mener vi er underordnet utfordringene som oppstår for den enkelte som vil kunne oppleve at man ikke har funksjonelle kunnskaper i samiskfaget etter gjennomført grunnopplæring.

Vedr. kapittel 5 om ungdomstrinnet er NSR positive til modell 2 jfr. arbeidsgruppas vurderinger.

For øvrig støtter NSR arbeidsgruppas anbefalinger hva angår de prinsipielle spørsmålene som følger

NSR ser det ikke som realistisk at elever som får opplæring i samisk ikke skal ha noen tilleggstimer i forhold til øvrige elever. Samisk som første- eller andrespråk representerer et ekstra fag for elevene, som totalt vil gi dem høyere kompetanse enn andre norske elever. Samtidig er forventningene at elever med opplæring i samisk skal ha likeverdig kompetanse med andre elever i de øvrige fagene i læreplanene. Derfor mener arbeidsgruppa at det må godtas et noe høyere timetall for disse elevene. Når det gjelder hvor mange timer dette høyere timetallet skal bestå i – viser vi til modellene som arbeidsgruppa har bedt om høringsinnspill på. Arbeidsgruppas påpekning av at en konsekvens av at alle timer til faget samisk skal tas av faget norsk har ført til større press på ett enkelt fag er en oppfatning og påpekning som NSR også deler. Derfor er NSR positive til arbeidsgruppas anbefaling av at dette prinsippet ikke videreføres så rigid som i dagens ordning, og deler oppfatningen av at det må vurderes å tillemppe timetallet i andre fag for å styrke den samlede språkopplæringen for elevene.

NSR deler arbeidsgruppas oppfatninger av at utfordringene er ulike innenfor og utenfor forvaltningsområdet for samisk språk, og at det derfor bør være mulig å ha noe ulike organisatoriske løsninger. Også i kommuner innenfor forvaltningsområder for samisk språk, kan det være en utfordring at det er ulikt timetall for elever med og uten samisk. Noen kommuner har løst det ved at elever som ikke har samisk, har fått økt timetall og et annet tilbud slik at de har like mange timer som de som har samisk. Andre kommuner har vedtatt at samisk er obligatorisk fag for alle i kommunen. NSR er særlig opptatt av at arbeidsgruppa har påpekt bekymringen for at elever utenfor forvaltningsområdet ikke skal få sine rettigheter til opplæring i samisk tilstrekkelig ivaretatt, og mener derfor at det må nedfelles rammer for organisering av opplæringen. Elever som får opplæring i samisk organisert som fjernundervisning og/eller hospiteringsopphold må sikres et samlet timetall som er i tråd med fag- og timefordelingen. NSR deler også det syn at det må utarbeids retningslinjer for beregning av timetallet som tar hensyn til at hospitering ikke nødvendigvis er bare opplæring i samisk. Det betyr at en ukes hospitering ved en samisk skole ikke skal regnes som 30 timer fradrag i det samlede timetallet i samisk som eleven har rett til.

Både ordinær fag- og timefordeling for elever som ikke har samisk, og fag- og timefordeling for elever med opplæring i samisk, har et nasjonalt minstetimetall i fag og totalt. Dette er timer som kommunen plikter å gi og som elevene har rett til å få. Dette er utgangspunktet også for videre arbeid med fag- og timefordeling, men arbeidsgruppa ser at det kan være behov for større fleksibilitet for å løse noen av de praktiske problemene i skolehverdagen for elever som har opplæring i samisk, særlig utenfor forvaltningsområdene. NSR er opptatt av at denne fleksibiliteten ikke må åpne for ordninger som ytterligere kan bidra til at elever som har samisk som fag utenfor forvaltningsområdet for samisk språk ikke får en konsekvent, kvalitetsmessig og ressursmessig tilfredsstillende samiskundervisning. Drøftingene i rapporten viser at det er store utfordringer knyttet til forholdet mellom timetall og læreplan i norsk for elever som har samisk som andrespråk. Utfordringene handler om at læreplanen i norsk ikke tar hensyn til at språkopplæring også er et element i samisk som andrespråk, dessuten er bestemmelsene om fritak for opplæring og vurdering i skriftlige sidemål vanskelige å forholde seg til. NSR støtter anbefalingene om at det bør utvikles en egen læreplan i norsk for elever med samisk som andrespråk.

NSR deler arbeidsgruppas oppfatninger av at det er uhensiktsmessig å opprettholde forskjellen i timetall i første- og andrespråket mellom de elevene som har fremmedspråk og de som ikke har det på ungdomstrinnet. Det skaper praktiske vanskeligheter i organisering på skolen, og ulike forhold for elevene. NSR mener derfor også at timetallet i første- og andrespråk skal være det som er det laveste alternativet i dagens ordning, men med tillegg av timer fra duodji. Dette gir elevene en reell mulighet til å velge fremmedspråk, når de ikke må ta alle timer i fremmedspråk som tilleggstimer.

NSR deler oppfatningen av at duodji er et viktig fag for samiske elever. På grunn av alle de ulike hensyn som må veies mot hverandre i bestrebelsen for å få en bedre fag- og timefordeling, men NSR støtter det at faget duodji må avgi timer til støtte for språkopplæring, og derfor aksepterer vi den anbefaling at faget reduseres med 11 timer. Det er korrekt at emner i duodji både kan og bør intergreres i andre fag og spesielt i samisk. Utenfor forvaltningsområder har ikke elever hatt noe nytte av duodjifaget har flere timer, men ved at timer fra duodji blir lagt til første- og andrespråket, vil også elever utenfor

forvaltningsområder få mer samisk innhold i skolen.

Den totale belastningen for elever som har opplæring i samisk er en utfordring på alle klassetrinn. NSR mener som utgangspunkt at tilgang til flere timer kan sees som et gode og en ekstra ressurs for å sikre samiskfaget. Derfor støtter NSR det syn fra arbeidsgruppa at elever med 227 timer fremmedspråk skal ha noen timer i tillegg i forhold til de elevene som ikke velger fremmedspråk/språklig fordypning.

Avslutningsvis mener NSR følgende når det gjelder kapittel 6 om videregående opplæring: NSR er positiv til primært modell 3 i forhold til fag- og timefordelingen i videregående opplæring for de utdanningsprogram som er drøftet i rapporten. Modell 3 innebærer at det må lages en egen læreplan i norsk for elever med samisk som andrespråk som er tilpasset timetallet. Dette kan gjøres for eksempel ved å fjerne kompetansemål fra den ordinære læreplanen i norsk. Elevene får da en delmengde av læreplanen, for eksempel 70–80 % av læreplanen. Denne ordningen har en i fellesfagene norsk, naturfag og matematikk på yrkesfaglige utdanningsprogram. Egen læreplan i norsk for elever med samisk som andrespråk innebærer at det må lages tilpassede eksamensoppgaver, både for Vg3 Studieforbereende utdanningsprogram og Vg2 Yrkesfaglige utdanningsprogram.

Modell 3 medfører ingen økning i timetallet for elever i studieforbereende utdanningsprogram som ikke har opplæring i fremmedspråk, men for elever som ønsker opplæring i fremmedspråk øker timetallet med 85 timer. Dette er vesentlig mindre tilleggstimer enn det elever, som har opplæring i samisk og fremmedspråk, må ta etter gjeldende fag- og timefordeling. Modell 3 imøtekommer behovet for flere timer i studieforbereende utdanningsprogram til opplæring i samisk 3 for elever som ikke har hatt samisk i grunnskolen, ved at 140 timer til valg av programfag på Vg3 kan omdisponeres til samisk.

Modell 3 medfører reduksjon i timetallet for elever i yrkesfaglige utdanningsprogram Vg1 og Vg2 som har opplæring i samisk, slik at totaltimetallet blir det samme som for øvrige elever. Modell 3 imøtekommer behovet for flere timer i norsk og samisk uten at det går utover programfagene (yrkesfagene). På Vg3 påbygning økes timetallet, men etter tre (3) år får elever med opplæring i samisk totalt bare to (2) timer mer enn øvrige elever.

Modell 3 foreslår at timetallet i engelsk i yrkesfaglige utdanningsprogram Vg1 og Vg2 fordeles over 3 år, i stedet for over 2 år som i dag. Elever som har hatt samisk som første- eller andrespråk og som fortsetter som lærlinger etter Vg2, går ut av videregående opplæring med 56 timer mindre engelsk enn øvrige elever, men de vil ha fått 22 timer mer opplæring i norsk og 22 timer mer i samisk. Dersom elever i enkelte programområder har behov for mer opplæring i engelsk, så kan de bruke prosjekt til fordypning til fellesfag, herunder engelsk.

Når det gjelder de prinsipielle spørsmålene støtter NSR arbeidsgruppas anbefalinger som følger

NSR støtter den vurdering at elever med og uten opplæring i samisk skal ha like mange timer totalt, og innholdet i læreplanene for fag blir tilpasset timetallet i de enkelte fagene. Opplæringen blir likeverdig med annen opplæring uten å være identisk.

NSR deler arbeidsgruppas betraktning av at det er en utfordring å øke timetallet i fellesfag på bekostning av programfag, spesielt for elever på yrkesfaglige utdanningsprogram. Yrkesfaglige elever med samisk i fagkretsen har allerede 68 timer mer i språkfag/fellesfag og 56 timer mindre i et praktisk fag (prosjekt til fordypning) enn andre. NSR deler arbeidsgruppas vurdering av at elever som ønsker seg fag- og yrkesopplæring, kan komme til å velge bort samisk eller slutte på skolen, dersom de må ta enda flere språktimer. NSR støtter det å utvikle en egen læreplan i norsk for elever med samisk som andrespråk.

NSR deler arbeidsgruppas oppfatninger at det er nødvendig å omdisponere 140 timer valgfrie programfag i videregående opplæring til styrking av samisk for elever som ikke har hatt samisk i grunnskolen. I tillegg bør læreplan i samisk som andrespråk tilpasses denne elevgruppa. Dette bør gjøres fordi samisk som fremmedspråk ikke utløser tilskudd. NSR mener at tilskudd for undervisning i samisk som fremmedspråk må innføres som for andre fremmedspråk. NSR støtter arbeidsgruppa i synet om at det er nødvendig å omdisponere 140 timer valgfritt programfag i videregående opplæring til fremmedspråk, slik at elever med samisk i fagkretsen har reell mulighet til å velge fremmedspråk.

Fag- og timefordeling etter modell 3 avviker mye fra gjeldende ordinære fag- og timefordeling. Dersom modellen innføres, må fylkekommunale videregående skoler organisere opplæringen både etter den ordinære fag- og timefordelingen og den særskilte samiske fag- og timefordelingen. Dette kan skape utfordringer, for eksempel ved organisering av opplæringen i engelsk for elever med og uten samisk i yrkesfaglige utdanningsprogram i Vg1 og Vg2 og Vg3 påbygning til generell studiekompetanse. NSR ønsker å påpeke at erfaringer kan tilsi at det vil kunne føre til risiko for samiske elever for at tilretteleggingen kompliseres ytterligere. Skolene og skoleeiere må derfor bli grundig orientert om dette hvis modell 3 skal innføres.

Fag- og timefordeling etter modell 3 vil være lett å organisere på de samiske videregående skolene, hvor de fleste elevene har opplæring i samisk. Elever som har tatt Vg1 og Vg2 på de samiske videregående skolene, fortsetter da med Vg3 påbygning på samme skole. Men det kan oppstå utfordringer dersom elevene ønsker å ta Vg3 påbygning på en fylkeskommunal videregående skole.

Fag- og timefordeling etter modell 3 har fordeler som gjør at det bør vurderes om den skal gjøres gjeldende for de samiske videregående skolene. Modellen gir bl.a. økt timetall i norsk og samisk på Vg1 og Vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram uten at det går utover programfag, og den gir bedre muligheter for å lese fremmedspråk i tillegg til samisk, norsk og engelsk i studieforberedende utdanningsprogrammer.

NSR vil i all hovedsak støtte arbeidsgruppas anbefalinger som er oppsummert i kapittel 7 i rapporten.

NSR vil takke arbeidsgruppa for et grundig arbeid og ber om at Utdanningsdirektoratet legger stor vekt på anbefalingene fra arbeidsgruppa i videre arbeid med fag- og timefordelingen for elever som har samisk. NSR forutsetter at denne saken konsulteres om med Sametinget, og forventer at saken om fag- og timefordeling også løftes til Sametingets plenum av Sametingsrådet for en bred uttalelse om saken fra Sametingets plenum.

Dearvuođaiguin / med hilsener

/sign./
Aili Keskitalo
Jođiheadđji/leder

/sign./
Thomas Erlend Myrnes Nygård
Čállingotti jođiheadđji / sekretariatsleder

Mánngus/kopi: Sámediggi/Sametinget